

03.10.2023

Asia/5

§ 227

Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite varhaiskasvatuksen ulkovaatetuksen suunnittelun aloittamisesta

HEL 2023-004755 T 00 00 03

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo valtuutettu Arja Karhuvaaran päiväkotien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön ulkoiluun tarkoitetun vaatetuksen suunnittelun käynnistämistä koskevan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Kirsi Kallio, HR -asiantuntija, puhelin: 310 26195
kirsi.kallio(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 05.04.2023 Karhuvaara Arja VARHAISKASVATUKSEN ULKOVAATETUKSEN SUUNNITTELUN ALOITTAMINEN

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijät

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Arja Karhuvaara ja viisi muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että: ”Helsinki ryhtyy toimiin päiväkotien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön ulkoiluun tarkoitetun työvaatetuksen suunnittelemiseksi toteuttaen sen yhteistyössä Vakan henkilöstön, Aalto-yliopiston vaate-suunnittelu- ja tekstiilialan opintosuuntien sekä kiertotekstiilikuituja ja -kankaita valmistavan yrityksen kanssa. Tavoitteena on saada aikaan

kustannustehokas, uusiokuituasukokonaisuus, joka soveltuu monipuolisuudellaan ja kerroksellisuudellaan erilaisiin sääoloihin ja ulkotoimintaan. Asu voi samalla ilmentää ulospäin kaupungin laadukasta varhaiskasvatustoimintaa ja tukea positiivisesti Helsinki-brändiä. Tuote voi olla jatkossa myös myytävissä laajempaan valmistukseen ja levitykseen malliltaan toimivana erityisasuna.”

Kaupunginvaltuusto on vuonna 2020 antanut päätöksen (Kvsto 7.10.2020, § 241) kasvatuksen ja koulutuksen toimialan varhaiskasvatuksen päiväkotihenkilöstön ulkovaatetusasiaa koskevaan valtuustoa-aloitteeseen, jossa esitettiin, että kaupunki voisi tarjota päiväkotien henkilöstölle Helsingin brändin mukaiset ulkoiluvaatteet. Päätöksessään kaupunginvaltuusto totesi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Kaupunginvaltuuston vuoden 2020 päätöksessä todettiin, että varhaiskasvatuksen henkilöstön työolojen kehittämistä ja työn houkuttelevuuden lisäämistä pidetään tärkeänä, mutta tarkoituksenmukaisimmat keinot tulee arvioida kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla osana budjettiprosessia.

Jo vuonna 2020 valtuustoaloitteen yhteydessä tehtiin laskelmia mahdollisen ulkovaatetuksen hankkimisesta aiheutuvista kustannuksista, mutta silloisissa laskelmissa otettiin huomioon vain päiväkotien vakituisen henkilöstön määrä. Kaiken kaikkiaan päiväkotien henkilöstöä ja muuta varhaiskasvatuksen henkilöstöä on noin 7 000 henkilöä. Esimerkiksi noin 50–100 euroa maksavan, kaupungin brändin mukaisen (logolla varustetun/ laadukkaan) kuoritakin kustannusvaikutus olisi kertahankintana päiväkotien ja muun varhaiskasvatuksen henkilöstön osalta noin 350 000–700 000 euroa. Hintaan vaikuttaa sitä nostavasti suunnittelutyö sekä tuotteelta vaadittavat ominaisuudet kestävyys ja laadun suhteen. Lisäksi kustannuksiin tulee laskea muun muassa hallintokulut esimerkiksi kilpailutuksesta, hankinnoista ja jakelusta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarviossa ei ole varattu määrärahoja ulkovaatteiden ostamiseen noin 7 000 työntekijälle. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei ole olemassa mallia, jolla huoltoa ja jakelua hoidettaisiin vakinaisen ja vaihtuvan henkilöstön osalta.

Ulkoiluvaatteiden hankinta henkilöstötuna on hankalaa nimenomaan käytännön näkökulmasta, koska vaatteet ovat henkilökohtaisia ja henkilöstön suuri vaihtuvuus ja lyhytaikaisten sijaisten määrä lisää kustannuksia ja hallinnollista työtä. Hankinnan jakelutyö edellyttää esimerkiksi yksikkökohtaisten tilausten lajittelua henkilöiden tilausten mukaisesti, mistä aiheutuu hallinnollista työtä ja kustannuksia. Varhaiskasvatuksessa johtamiskokonaisuuksia on 189 ja toimipaikkoja 500 eri puolilla kaupunkia.

Vaatteiden kestoikästä riippuen vaatehankinta toistuisi joka tapauksessa muutaman vuoden välein. Henkilöstön vaihtuvuuden ja vaatteiden tietyn elinkaaren vuoksi vaatteita koskevat prosessit eivät siis tulisi päätökseen missään vaiheessa, vaan henkilökuntaa kuormittava lisätyömäärä (esim. vaatteiden mittailu, tilaus, logon tilaus tilattuihin vaatteisiin, väärrien kokojen palautus ja vaihtaminen, uusien tilaaminen, vuosittaiset/henkilökunnan vaihtumisesta johtuvat lisätilaukset, laskutukset, perinnät ym.) jatkuisi vuodesta toiseen. Esitetyssä mittakaavassa vaatteisiin liittyvä toiminta vaatisi lisäresursointia, sillä toimialan henkilöstöpula huomioon ottaen nykyresurssit olisi mahdollisimman tehokkaasti käytettävä toimialan mukaisen työn substanssin hallintaan ja hoitamiseen.

Aloitteessa esitetään, että Helsinki (kasvatuksen ja koulutuksen toimiala) ryhtyy toimiin ulkoiluun tarkoitettun työvaatetuksen suunnittelemiseksi toteuttaen sen eri yhteistyötahojen kanssa. Esityksen mukainen vaatesuunnittelu ei kuulu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ydintehtäviin, vaan kyseisenlainen toiminta tulisi ulkoistaa ja ostaa normaalien hankintakilpailutuskanavien ja prosessien kautta.

Julkisen työnantajan on kilpailutettava mm. vaatetus-, huolto- ja palveluhankinnat julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (29.12.2016/1397) ja Helsingin kaupungin hankintaohjeiden mukaisesti. Huomioon on otettava ympäristönäkökohdat ja kestävä kehityksen mukainen tarkoituksenmukaisuus varsinkin, kun kyse ei ole työ- eikä suojavaatekäyttöön katsottavista vaatteista, vaan henkilöstöetudeksi katsottavista, toistuvista vaatehankinnoista aloitteessa esitetyssä valtavassa mittakaavassa. Ennen kilpailutusta ja hankintaa on tunnistettava hankinnan keskeiset elinkaaren vaikutukset sekä keskusteltava vastuullisuuden huomioon ottamisesta mahdollisten toimittajien kanssa. Vaatteiden laadulle, huollolle ja kierrättämiselle tulee asettaa kriteereitä käyttöiän pidentämiseksi. Henkilökunnan siirtyessä toisaalle töihin, näitä logollisia ulkovaatteita jäisi käyttämättömiksi, eivätkä ko. vaatteet olisi kierrätyskelpoisuudeltaan samalla viivalla kuin logottomat.

Virka- ja työpuvuista on määräykset kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) VI luvun 2 §:ssä. Jos työnantaja velvoittaa viranhaltijan/työntekijän käyttämään työssään tietyn mallista virka-/työpukua tai määriteltyä suojavaatetusta, työnantajan tulee lähtökohdaisesti hankkia ja huoltaa tällainen puku tai vaatetus. Päiväkotien henkilöstöä, kuten muutakaan varhaiskasvatuksen henkilöstöä, ei ole velvoitettu käyttämään työssään tiettyä määriteltyä vaatetusta. Näin ollen ulkovaatteiden tarjoamisessa henkilöstölle olisi kysymys henkilöstöetuudesta.

Verotuksen näkökulmasta (tuloverolaki 69 §) saajalleen verovapaasta tavanomaisesta henkilökuntaedusta on kyse vain tilanteissa, joissa etu on tavanomainen ja kohtuullinen sekä kaikkien kyseeseen tulevien työntekijöiden käytettävissä heidän niin halutessaan. Hallinnollinen lisätyö huomioon ottaen ulkovaatetuksen hankkimista päiväkotien ja varhaiskasvatuksen tuhansille työntekijöille ei voida pitää perusteltuna, tavanomaisena eikä myöskään työnantajalle aiheutuvat kustannukset huomioon ottaen kohtuullisena. Varhaiskasvatuksen henkilöstön ulkoiluun soveltuva, tarkoituksenmukainen ja kestävä vaatetus on työntekijöille tärkeä asia. Mahdollisuuksia kunnollisen vaatetuksen hankintaan tulee edistää esimerkiksi palkkausta kehittämällä.

Aloitteessa esitetyllä tavalla asiassa ei ole edellä mainituista syistä ja talousarvion puitteissa mahdollista toimia.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on osoitettava valtuutetun aloite vastattavaksi sille lautakunnalle tai johtokunnalle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu.

Hallintosäännön 2 luvun 6 §:n mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta on toimialalautakunta, joka huolehtii kasvatuksen ja koulutuksen toimialan mukaisista tehtävistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 3 momentin mukaan toimielimen on vastattava aloitteeseen kahdeksan kuukauden kuluessa sen jättämisestä aloitteen tekijälle. Vastaus on toimitettava tiedoksi valtuutetuille.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Kirsi Kallio, HR -asiantuntija, puhelin: 310 26195
kirsi.kallio(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 05.04.2023 Karhuvaara Arja VARHAISKASVATUKSEN ULKOVAATETUKSEN SUUNNITTELUN ALOITTAMINEN

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijät

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytän-

03.10.2023

Asia/5

töönpano
Liite 1

Tiedoksi

Kaupunginkanslia